

Belangenvereniging Binnenstad Noord

KROONLEZING

Prof. Dr. Marjolijn Haasnoot

Wetenschappelijke Klimaatraad
Deltares
Universiteit Utrecht

Aanpassen aan klimaatverandering

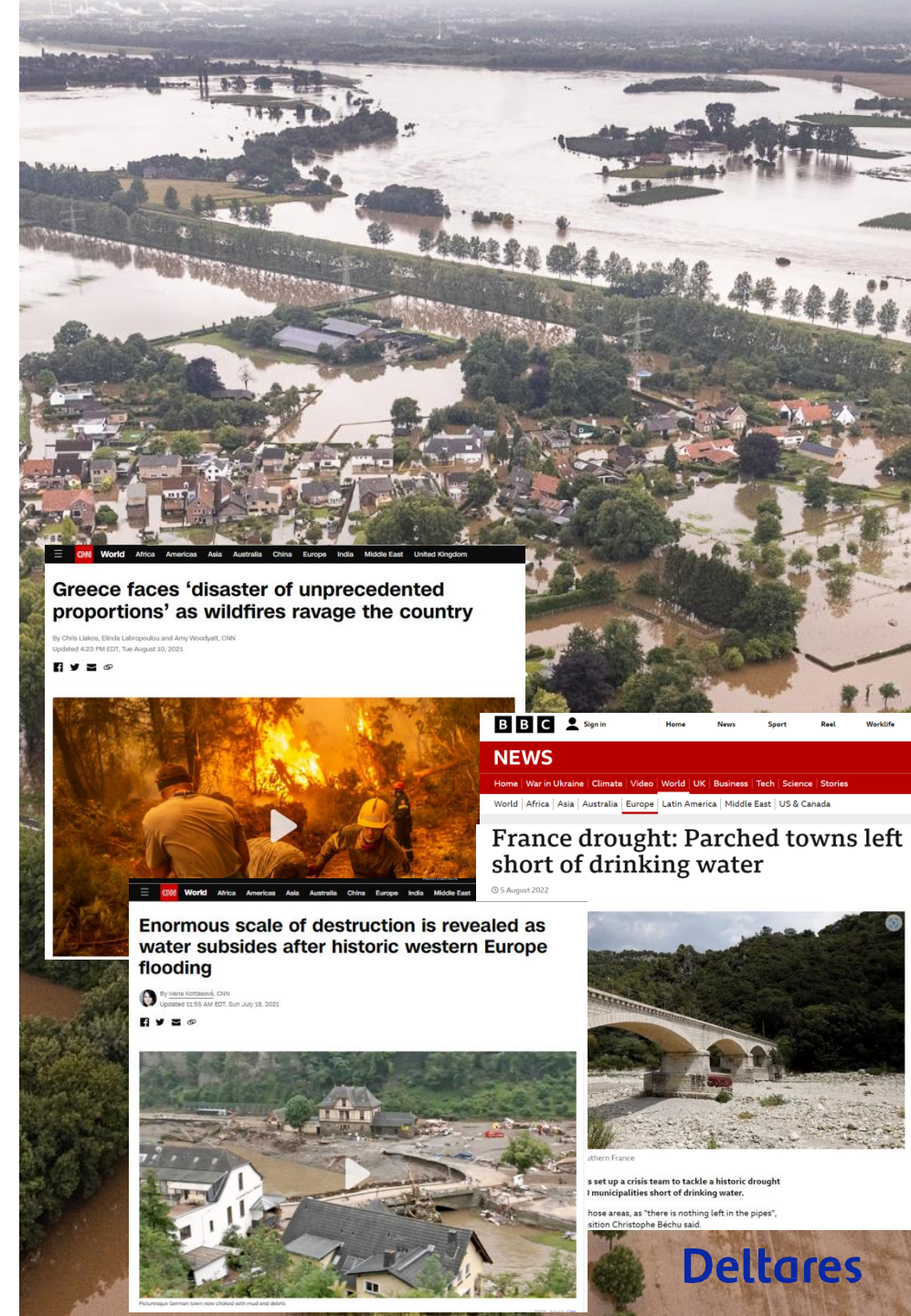
Kroonlezing

Marjolijn Haasnoot

(Deltares, Utrecht University, wetenschappelijke klimaatraad)

Een nieuwe klimaatrealiteit

- Gevolgen zijn al voelbaar en nemen toe.
- Adaptatie heeft gevolgen beperkt, maar loopt niet in de pas met de snelheid van het Klimaat.
- Klimaatverandering leidt tot meer en samenvallende extremen → verassingen.
- Urgente noodzaak tot mitigatie op gevolgen te beperken en adaptatie mogelijk te houden.

Greece faces 'disaster of unprecedented proportions' as wildfires ravage the country
By Chris Likias, Eleni Labropoulou and Amy Woodgatt, CNN
Updated 4:23 PM EDT, Tue August 10, 2021

NEWS
Home | War in Ukraine | Climate | Video | World | UK | Business | Tech | Science | Stories
World | Africa | Asia | Australia | Europe | Latin America | Middle East | US & Canada

France drought: Parched towns left short of drinking water
© 5 August 2022

Enormous scale of destruction is revealed as water subsides after historic western Europe flooding
By Jorita IJzerman, CNN
Updated 11:55 AM EDT, Sun-July 18, 2021

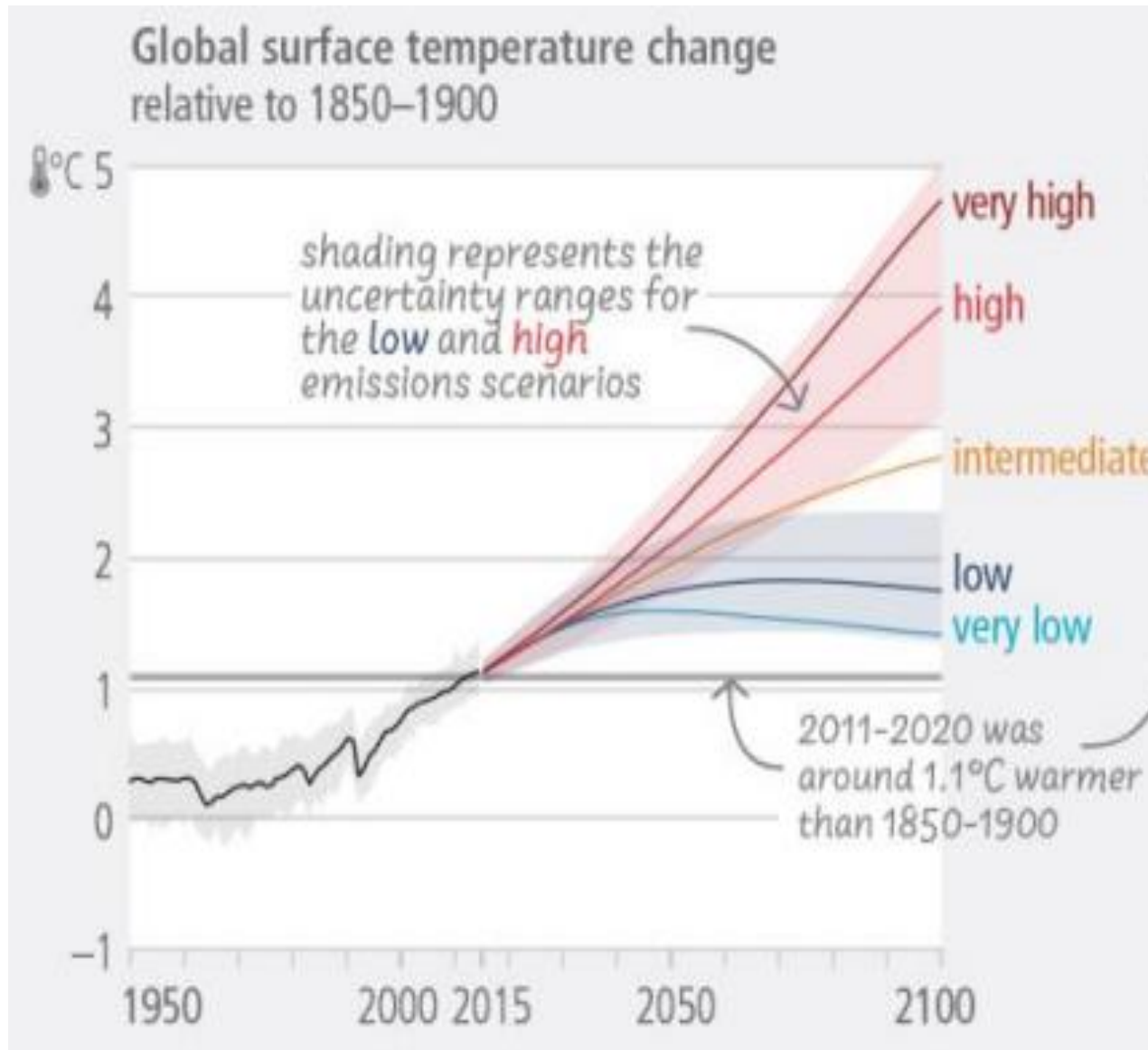

set up a crisis team to tackle a historic drought | municipalities short of drinking water.
hose areas, as "there is nothing left in the pipes",
sition Christophe Béchu said.

De gevolgen en risico's van klimaatverandering worden sterk bepaald door andere ontwikkelingen, zoals verstedelijking, ontbossing uitputting van natuurlijke hulpbronnen, armoede en ongelijkheid.

Mogelijke klimaattoekomsten

- Bij huidig beleid wordt een opwarming verwacht van 3,2°C (2,2-3,5).
- Voor 1,5 graden moet uitstoot in 2030 ruim 40% lager liggen dan in 2019 en zo'n 70% lager in 2040, om vervolgens rond 2050 op netto nul uit te komen.
- Voor '< 2 graden' 25% in 2030, bijna 50% in 2040 en netto nul in de tweede helft van de eeuw.
- Reducties zijn technologisch haalbaar

Snel stijgende wereldwijde risico's

Klimaatextremen komen (samen) vaker voor en worden heviger met meer opwarming

Hitte

- Meer en meer mensen worden geraakt door hittegolven.
- Europa: $>2^{\circ}\text{C}$ onomkeerbare gevolgen natuur.

Waterschaarste

- Bij 2°C opwarming is er een 20% afname van water in smeltwater-regio's.
- Europa: gematigd bij 1.5°C , (zeer) hoog bij 3°C

Voedselzekerheid

- Voedselzekerheid kom steeds verder onder druk te staan

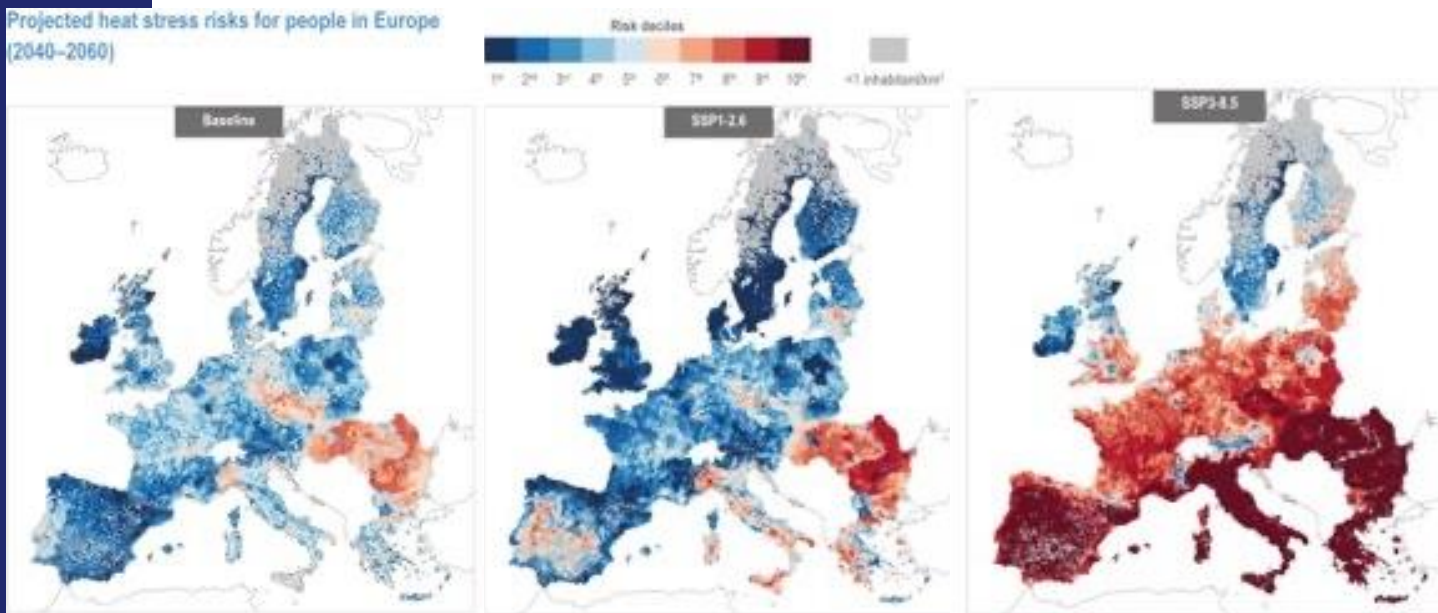
Overstromingen

- Miljard mensen in steden aan zee worden geraakt door zeespiegelstijging tot 2050.
- Europa: bij 3°C minstens 10 maal groter

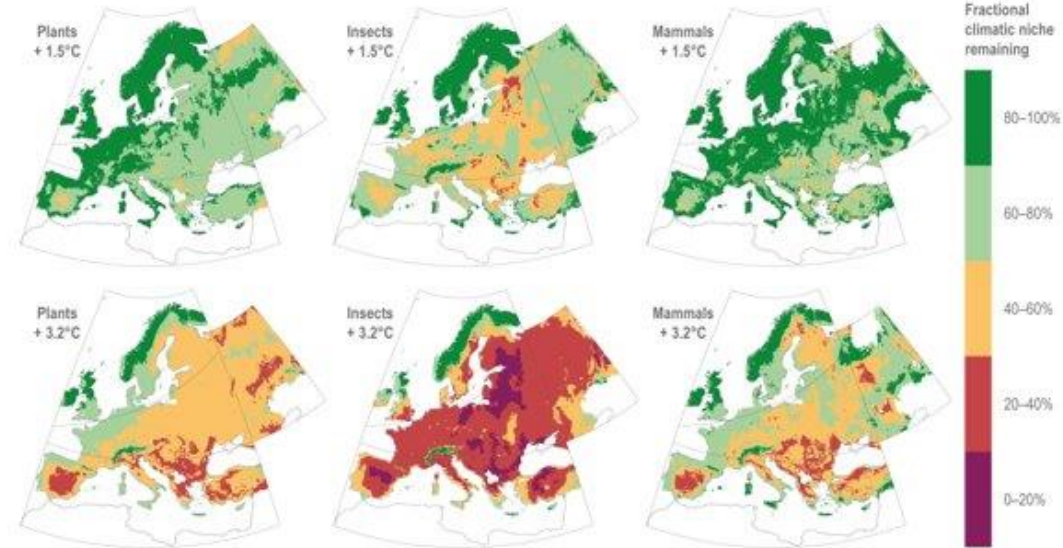
Hittestress voor mens en natuur neemt toe

Overlijden, ziekte, verlies productiviteit
1.5°C → +30.000 doden/jaar
3°C → +100.000 doden/jaar

Planten, insecten zoogdieren met geschikt leefgebied.
>2°C onomkeerbare gevolgen

Species projected to remain in suitable climate conditions in Europe

huidig

2040-2060
SSP1-2.6

2040-2060
SSP3-8.5

Adaptatie beperkt gevolgen en heeft ook andere voordelen.

Room for the river

Water supply

Greening & wadis

Warning systems

Accommodation, UK

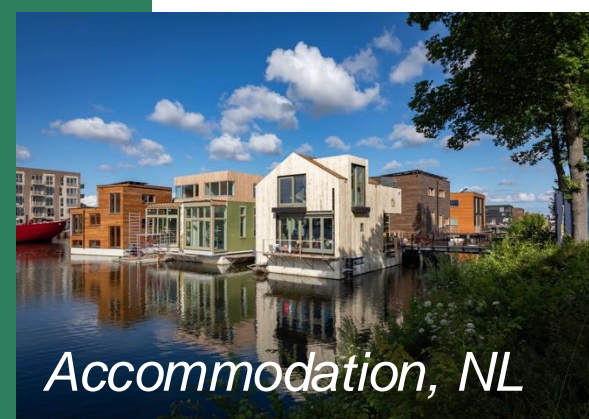
Thames Barrier, UK

Renaturation, France

No-build zones, Med.

Accommodation, NL

Barriers and levees, NL

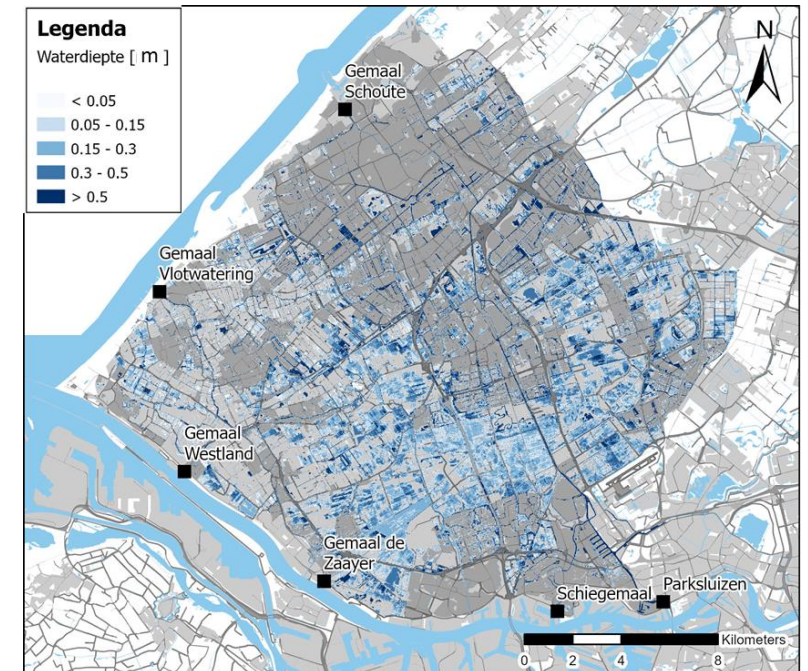
Protection wetlands

Planned relocation, UK

Wateroverlast beperken

Ruimtelijke planning: geen kritieke infra in diepe delen, niet of aangepast bouwen, waterberging. Boven regionaal crisis management. Noodmaatregelen (maalstops)

Bron: Deltares (De Bruijn, Slager 2021)

Hittebestendige stad en inwoners

Vergroening. Zonwering. Goede (zwem)waterkwaliteit. Ruimtelijke inrichting.

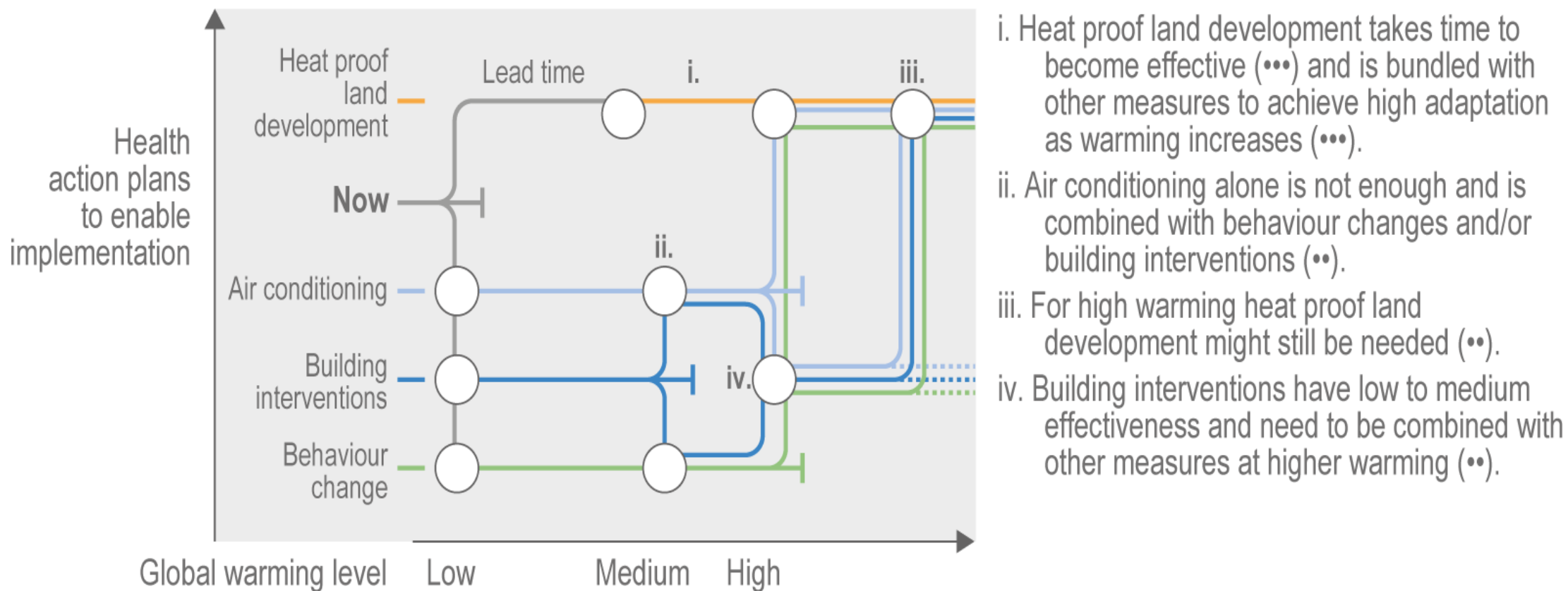

Foto's Nanda Sluijsmans

Adaptatie is effectiever met lange termijn planning

Voor hitte is een combinatie van maatregelen nodig

Aandacht voor cultureel erfgoed

De erfgoedwaarden geven een basis voor gesprek en inspiratie voor adaptatie

- Aanpassen van condities zoals waterbeheer
- Aanpassen erfgoed en waarden vasthouden
- Verplaatsen: tijdelijk of permanent
- Selectief behouden: i.c.m. aanpassen of verplaatsen
- Documenteren en digitaal beleven
- Afscheid nemen en mogelijk nieuwe waarden/erfgoed

[How to protect our cultural heritage from flooding?
Experience in the Netherlands - ClimateChangePost](#)

Maladaptatie: adaptatie met ongewenste uitkomsten

zoals emissies, risico-toename en lock-in, als je niet rekening houdt met andere sectoren, andere ontwikkelingen en de lange termijn adaptatie-opgave.

Maatregelen die niet effectief is of niet past bij erfgoed of ongewenste uitkomsten voor natuur

Netherlands

'820,000 homes planned in area vulnerable to climate change'

christophercloutier · 2 weeks ago

Maladaptatie: adaptatie met ongewenste uitkomsten

zoals emissies, risico-toename en lock-in, als je niet rekening houdt met andere sectoren, andere ontwikkelingen en de lange termijn adaptatie-opgave.

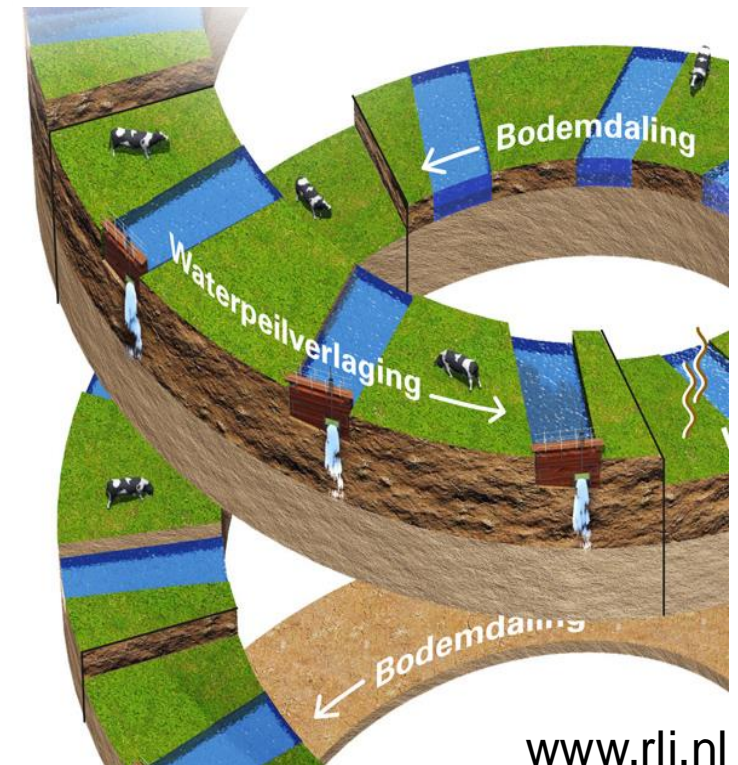
dijk-effect

zoetwatervoorziening

ontwatering en bodemdaling

Adaptatie maatregelen huishoudens

- **Informatie** opzoeken over klimaatrisico's en maatregelen (weerbericht, overstroomik.nl)
- **Vorbereiding** (overlevingspakket, genoeg drinken, zonwering, vergroening)
- **Evacuatie** en verplaatsen
- **Verzekering**
- **Politieke acties** (stemmen, belangenvereniging binnenstad noord)

Van Valkengoed, Steg 2019

Klimaatbeleid is urgent en vraagt lange termijn perspectief

- Klimaatbeleid heeft ook andere baten.
- Water en ruimte spelen belangrijke rol.
- Anticiperen, monitoren, leren, implementeren.
- Iedere investering een bijdrage aan lange termijn.
- Om adaptatie en mitigatie te versnellen is leiderschap nodig

